

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)
Кафедра міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ
ТА ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих
учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

(м. Полтава, 14 квітня 2023 року)

За загальною редакцією доцента В. Ю. Стрілець

**Полтава
ПУЕТ
2023**

УДК 33(100):167.1-021.412]:339.9:005.44](082)

A43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» ЗАБОРОНЕНО

Редакційна колегія:

В. Ю. Стрілець, д-р екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

A43 **Актуальні** проблеми теорії та практики міжнародних економічних відносин в умовах глобальної трансформації : матеріали наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (м. Полтава, 14 квітня 2023 р.) / за заг. ред. доц. В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 89 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-445-1

У матеріалах наукової конференції представлені дослідження здобувачів вищої освіти та молодих учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини з актуальних проблем міжнародних економічних відносин. Для студентів ЗВО, аспірантів, викладачів.

УДК 33(100):167.1-021.412]:339.9:005.44](082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2023

ISBN 978-966-184-445-1

ЗМІСТ

Андрущенко Д. І., Артеменко А. В. Розвиток взаємовідносин Україна – ЄС: сучасний стан та перспективи розвитку.....	5
Бергман Б. І., Стрілець В. Ю. Розвиток інтернет-торгівлі та її ефективність в умовах глобалізації міжнародних торговельних відносин	11
Вельшинський Д. І., Пожар А. А. Науково-технологічні фактори економічної діяльності ТНК.....	15
Ворона А. С., Клименко В. І. Експортно-імпортна діяльність українських підприємств в умовах війни.....	20
Дубравська С. В., Артеменко А. В. Транснаціональні корпорації як рушійні сили процесу економічної глобалізації (за матеріалами Apple Inc.)	25
Кожевніков Д. М., Клименко В. І. Сучасні проблеми розвитку міжнародного ринку туристичних послуг.....	29
Курулюк К. А., Клименко В. І. Корпоративна соціальна відповідальність міжнародних компаній	33
Матюшко Я. Б., Стрілець В. Ю. Міжнародний маркетинг транснаціональних корпорацій у фокусі глобального процесу регіоналізації	39
Науменко Д. О., Стрілець В. Ю. Стратегії розвитку національних економік в умовах глобалізації.....	43
Овсієнко А. А., Флегантова А. Л. Конкурентоспроможність підприємства в умовах економічної глобалізації.....	47

Список використаних джерел

1. Zhukov S., Diugowanets O. Multinational Corporations' International Marketing in the Focus of Global Regionalization Process. *Virtual Economics*. 2020. № 3(4). P. 188–210.
2. Гаєва С. О. Регіональний підхід до міжнародного маркетингу. *Економіка та держава*. 2016. № 10. С. 36–40.
3. Іванова О. Регіоналізація міжнародного маркетингу: теорія та практика. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 4. С. 230–239.
4. Федулова Л. І. Економіко-технологічний аспект регіональних теорій розвитку. *Економічна теорія*. 2012. № 1. С. 65–81.
5. Антохов А. А. Фокуси дослідження глобалістичних викликів регіонального розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 104–110.

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Д. О. Науменко, здобувач вищої освіти 4 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
В. Ю. Стрілець, д-р екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник

Анотація. У статті проведено дослідження економічної сутності стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації, що охопило аналіз сучасних тенденцій уповільнення розвитку таких економік. Запропоновано перспективи формування ефективних стратегій, які допоможуть подолати складнощі, що виникають у зв'язку з глобалізацією.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, світовий досвід, інвестиційна привабливість, перспективи розвитку інвестиційного клімату

STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMICS IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Abstract. The article examines the economic essence of strategies for the development of national economies in the context of globalization, which includes the analysis of modern trends in

slowing down the development of such economies. Prospects for the formation of effective strategies that will help overcome the difficulties arising in connection with globalization are offered.

Keywords: foreign direct investment, world experience, investment attractiveness, prospects for the development of the investment climate.

Постановка проблеми. Глобалізація стала однією з найважливіших тенденцій у світовій економіці останніх десятиліть. Вона принесла багато нових можливостей, але також викликала виклики і загрози для національних економік. Для того, щоб країни змогли успішно конкурувати в глобальному економічному середовищі, вони повинні розробити стратегії розвитку, які відповідають вимогам часу. Тому одним із основних наукових завдань сьогодення є створення основ стратегії, яка забезпечить ефективний розвиток національної економіки в умовах глобальних тенденцій.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дискусії навколо глобалізації є стимулом для економістів розвивати нові підходи до формування стратегій розвитку національних економік. Наразі низкою вітчизняних і зарубіжних вчених проведено аналіз стратегічних аспектів сучасних економічних взаємозв'язків у глобальному масштабі. Зокрема, Каймашнікова К. С. досліджує теоретичні основи формування поняття «глобальна стратегія економічного розвитку» [4]; Сундук А. М. визначено основні методологічні підходи до формування стратегічних пріоритетів ефективного розвитку держави в умовах глобальних процесів [2]; Липовим В. В. розглянуто потенціал формування конкурентної стратегії розвитку України в умовах інтеграції в глобальний економічний простір [2]. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Франко Л. С. акцентують увагу на побудові стратегії розвитку національної економіки із врахуванням процесів цифрової трансформації [2].

Формулювання мети. Метою статті є вивчення стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобальне уповільнення, пов'язане із пандемією Covid-19, повномасштабною

війною в Україні та падінням найбільших американських банків (Silicon Valley Bank та Credit Suisse Group) має значний вплив на економіки країн. Так, під впливом глобальних змін світове економічне зростання сповільнилося до 2,5 % у 2022 році та прогнозується падіння до 2,2 % у 2023 році. OECD визначають, що середні темпи зростання для економік, що розвиваються, впадуть нижче 3 % – темпи, які є недостатніми для сталого розвитку та ще більше стиснуть державні та приватні фінанси та зашкодять перспективам зайнятості [5]. В таких умовах важливим постає питання формування ефективної стратегії розвитку національних економік та адаптації найбільш ефективних практик її реалізації.

Погоджуємося із твердженням Каймашнікової К. С., що країна, яка не має визначеного стратегічного бачення та стійких національних пріоритетів не може досягти економічного зростання, міжнародного визнання та глобальної першості [4, с. 95]. Стратегія є комплексним документом, у якому забезпечується єдність її складових елементів, заснована на причинно-наслідковому зв'язку та структурно-змістовних аналогіях. Ця комплексність досягається завдяки врахуванню основних явищ та процесів, які впливають на головні складові стратегії. Основні стратегії розвитку національних економік в умовах глобалізації включають:

Експортно-орієнтована стратегія. Ця стратегія полягає в тому, щоб зосередитися на виробництві товарів і послуг, які мають конкурентні переваги на світовому ринку. Країни повинні інвестувати в дослідження і розвиток, щоб підвищити якість своїх продуктів і зменшити їх вартість. Вони також повинні відстежувати зміни в міжнародній торгівлі і адаптуватися до нових умов.

Інноваційна стратегія. Ця стратегія полягає в тому, щоб інвестувати в дослідження і розробку, щоб створювати нові продукти і послуги, які мають конкурентні переваги на ринку. Країни повинні створювати сприятливе середовище для інновацій, включаючи зменшення податків на дослідження і розробку, сприяння міжнародній співпраці і підтримку малих і середніх підприємств.

Розвиток людського капіталу. Ця стратегія полягає в тому, щоб зосередитися на розвитку освіти, здоров'я і соціальної інфраструктури.

У цілому досвід розвинених країн щодо побудови стратегії розвитку національних економік в умовах глобалізації полягає в успішному поєднанні таких факторів, як: розвиток експортно-орієнтованої економіки, яка забезпечує залучення іноземних інвестицій, технологій та ринків збуту; розвиток та підтримка національних інноваційних систем, які сприяють розвитку нових технологій, підвищенню конкурентоспроможності національних підприємств та залученню іноземних інвестицій; Забезпечення належного рівня освіти та розвитку національних кадрів, які зможуть забезпечувати високу якість виробництва та впровадження нових технологій.

Враховуючи сучасні глобалізаційні процеси, що впливають на національні економіки країн, урядам доцільно будувати стратегії, що враховуватимуть наступні аспекти:

- грошово-кредитна політика повинна враховувати інфляційний тиск та жорсткі ринки праці. Постійний інфляційний тиск у сфері послуг і тиск на витрати через жорсткі ринки праці вимагатимуть від багатьох центральних банків підтримувати високі ставки до 2024 року;

- фінансова підтримка має стати більш адресною. Багато країн запровадили фінансові заходи, щоб захистити домогосподарства та компанії від найгіршого зростання цін на енергоносії. Здебільшого ця підтримка відбувалася через широкі заходи щодо зниження цін. Падіння цін на енергоносії сприяє поступовому припиненню широкої державної підтримки, продовжуючи надавати цільову підтримку тим, хто її найбільше потребує;

- заохочення впровадження цифрових технологій через структурну політику. Протягом останніх десятиліть зростання продуктивності в ОЕСР було невтішно повільним. Країни ОЕСР повинні терміново змінити цю тенденцію. Інтеграція цифрових технологій через структурну політику, таку як підвищення технічних навичок і конкуренція, що стимулює впровадження ключових технологій ІКТ, буде важливим.

Висновки. Таким чином, серед чинників, які забезпечують стабільну та зростаючу перевагу деяких країн над іншими в міжнародній конкуренції, новітні технології мають найбільше значення, яке посилюється з часом. Факт того, що країни, які досягають початкового успіху, рано чи пізно переходять до високих технологій та науки, є не випадковим. У світі загально-визнано, що саме високі технології забезпечують переваги, які не можна порівняти з жодним іншим чинником за міцністю.

Список використаних джерел

1. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Франко Л. С. Міжнародний досвід державної підтримки діджиталізації малого та середнього підприємництва : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2022. 141 с.
2. Сундук А. М. Стратегічні пріоритети забезпечення ефективного розвитку національної економіки в контексті глобальних трендів. Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 5. С. 34–35.
3. Липов В. В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Економіка України. 2018. № 3 (676). С. 21–35.
4. Каймашнікова К. С. Генезис та сутність категорії «Глобальна стратегія економічного розвитку». Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія економічні науки. 2014. № 7.1. С. 92–95.
5. OECD. Global growth has slowed since the start of the war. URL: <https://www.oecd.org/economic-outlook/march-2023/> (дата звернення: 25.03.2023).

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

А. А. Овсієнко, здобувач вищої освіти 4 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
А. Л. Флегантова, канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник

Анотація. Дана стаття присвячена вивченню питання конкурентоспроможності підприємства в умовах економічної глобалізації. В роботі було проведено аналіз основних тенденцій та

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ
ТА ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих
учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

(м. Полтава, 14 квітня 2023 року)

Дизайн обкладинки *Т. А. Маслак*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 5,2.
Зам. № 294/2011.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.